

Plan mot kränkande behandling för Lindens förskola, Alingsås kommun 2023/24

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2023-10-30

Diarienummer:- 2023.274 BUN

Gäller för: Linden förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 23/24

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

Förskolan arbetar för att alla barn ska känna sig sedda varje dag, bli lyssnade till och få möjlighet att utvecklas utifrån sina förmågor. Inget barn skall bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det vid varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

På Lindens förskola arbetar vi kontinuerligt med värdegrunden för att upprätthålla en trygg kultur där allas lika värde ska genomsyra arbetet. Det gör vi genom att tolka och omsätta värdegrunden i vardagen tillsammans med barnen. Vi pedagoger reflekterar tillsammans hur vi förhåller oss och bemöter alla barn. Vi har börjat

arbetet med att ta fram ställningstagande kring förhållningssätt, barnsyn och synen på kunskap och lärande.

Vi planerar för hur vi kan stötta barnen i arbetet med att stärka respekten för allas lika värde, för att också omsätta i praktiken. Vi följer upp arbetet genom reflektioner, utvärderar löpande för att se vilka strategier och metoder som fungerat eller behöver få extra fokus.

För att bemöta den mångfald av barn vi har på förskolan och stärka kommunikationen, lägger vi stort fokus på arbetet med kompletterande kommunikation så som TAKK, bildstöd och tydlig struktur. Varje avdelning kartlägger vad den specifika barngruppen behöver utifrån värdegrundsarbetet. Vi följer upp arbetet genom veckoreflektioner och delanalyser där vi reflekterar och planerar löpande för att få syn på vilka strategier och metoder vi behöver arbeta vidare med.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet, barnsyn b.

Närvarande och nyfikna vuxna som ställer frågor och uppmärksammar det som barnen upplever. Förankrar värdegrundsarbetet med barnen och tar tillvara på barnens tankar, olika uttryck och idéer genom frågor.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen finns tillgänglig på respektive avdelning, och information om den delges till vårdnadshavare när den är uppdaterad, på höstens föräldramöte, samt vid inskolning av nya barn i verksamheten. Vårdnadshavarnas frågor kring specifika situationer som kan uppstå i den dagliga verksamheten tas om hand av pedagogerna. Vårdnadshavarna får, genom att svara på GR- enkät, göra sin röst hörd kring de frågor som berör innehållet i denna plan.

Personalens delaktighet

Förskolans pedagoger går igenom och utvärderar föregående års prioriterade mål och åtgärder under höstterminen. Varje avdelning kartlägger och gör en analys under höstterminen för att upptäcka och synliggöra risker där diskriminering och kränkningar kan ske. Respektive avdelning delger sina kollegor kartläggning och analys, för att sedan reflektera och lyfta fram vilka som är årets gemensamma prioriterade mål och aktiva åtgärder för förskolan.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål 1	Trygg kompiskultur.
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none">- Kompisveckor- Närvarande och stöttande pedagoger- Värdegrundsarbetet; hur vill vi vara mot varandra?- Jobba med integritet; "stopp min kropp"
När? Ansvarig	Varje arbetslag planerar för och genomför kompis dagar/veckor med fokus på vad den specifika barngruppen behöver. Minst 1 gång per termin. Varje pedagog.
Uppföljning	Vid delanalyserna under året. Arbetslagsvis samt vid förskolläraryr-möten och husmöten då samtliga arbetslag på Lindens förskola träffas för att diskutera.
Mål 2	Trygg utomhusmiljö.
Aktiva åtgärder	Plan för pedagogernas placering ute på gården. Varje område har tillsyn för att främja och förebygga risken för kränknings.
När? Ansvarig	Alla pedagoger har ansvar för att skapa en trygg utomhusmiljö. Pedagogerna ska hjälpas åt att se och uppmärksamma de barn som är ute på gården.
Uppföljning	Vid delanalyserna under året. Arbetslagsvis samt vid förskolläraryr-möten och husmöten då samtliga arbetslag på Linden träffas.
Mål 3	Förhindra diskriminering på grund av kön.
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none">- Närvarande pedagoger som utmanar barnens normer.- Pedagogerna planerar och undervisar om olikheter och att bryta traditionella könsmonster.- Uppmuntrar olika aktiviteter oavsett kön.

När? Ansvarig	Varje arbetslag ansvarar för att följa åtgärderna ovan. Det kan vara både genom planerade aktiviteter och vid spontana situationer.
Uppföljning	Vid delanalyserna under året. Arbetslagsvis samt vid förskolläraryr-möten och husmöten då samtliga arbetslag på Linden träffas.

Mål 1. Trygg kompiskultur

En trygg kompiskultur för alla är ett arbete som ständigt måste pågå i förskolan. Nya barn och pedagoger kommer till eller byter avdelning, och gruppdynamiken ändras.

Vissa barn kommer inte in i leken lika enkelt som andra. Det kan handla om social förmåga, intressen eller språklig förmåga. Det är viktigt med pedagoger som är aktiva i barns fria lek. Vi kan hjälpa och stötta barnen i att förstå de olika leksignalerna, lekreglerna och lekkoderna som finns i leken. Vi ansvarar också för att barnen får tillräckligt med tid, lugn och utrymme för att leka och utveckla leken.

Genom att vara närvarande i leken kan vi:

- Hjälpa barnen att uppmärksamma och ta varandras perspektiv (samförstånd).
- Öva turtagning och att reglera exempelvis frustration när man måste vänta på sin tur och att alla barn får plats i leken (ömsesidighet).
- Hjälpa till genom att uppmärksamma, visa och hjälpa barnen med att ge och ta och att turas om (turtagning).

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som kan ligga till grund för mplaneringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön, könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

Pedagogernas normer påverkar barnen. Barnens normer hemifrån och från samhället påverkar. Alla har med sig normer och värderingar utifrån sina erfarenheter och upplevelser. Genom att se ur ett normkreativt perspektiv kan vi synliggöra och aktivt arbeta med dem. Ex. Vilka normer har pedagogerna? Vilka normer och beteendemönster uppfattar pedagogerna hos barnen?

Främjande: Vad fungerar bra?

- I leken märker vi mindre skillnad mellan pojkar och flickor. Alla leker samma lekar med samma leksaker. Gamla uppfattningar om olikheter mellan kön suddas ut alltmer.
- Inte heller utseendemässigt eller med kläder och färger märks skillnader lika mycket.

Förebyggande utifrån nuläget:

- Vi behandlar alla lika. Att vi som vuxna är medvetna om hur vi uttrycker oss, så att vi inte faller in i gamla könsmonster.

Åtgärdande: Om det skett en kränkning:

- Att man pratar med barnen om det som hänt, att använda sig av någon bra bok eller film, tex "Alla barns rätt" (Barnkonventionen).
- Pratar i grupp och enskilt med barnen
- Pedagoger pratar med vårdnadshavare
- Arbetslaget pratar om vad som hänt och eventuella åtgärder

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Okunskap hos pedagogerna i mötet med barn och vårdnadshavare med kulturella olikheter. I vissa fall kan resurser saknas. Bristande kunskap och tillgänglighet av resurser såsom tolk, personal och material kan hämma pedagogerna att möta olika kulturer.

Främjande: Vad fungerar bra?

- Vi upplever att barnen inte kommenterar våra olika etniska tillhörigheter, utan bara finner sig i olika olikheter.
- Vi har haft många nationaliteter under en längre tid på förskolan. Vi har goda rutiner så som tolkbokning och annat hjälpmedel att tillgå (till exempel böcker man kan använda för kommunikation).

Förebyggande utifrån nuläget:

Åtgärdande: OM det skett en kränkning:

Vi samtalar med barnen, läser böcker, dramatiserar och uppmärksammar olikheter.

- Pratar i grupp och enskilt med barnen
- Pedagoger pratar med vårdnadshavare
- Arbetslaget pratar om vad som hänt och eventuella åtgärder

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Barn påverkas av sin omgivning och andras åsikter, vilket kan leda till att inte se och uppmärksamma olikheter. När pedagogernas egna värderingar präglar arbetet.

Främjande: Vad fungerar bra?

Förebyggande utifrån nuläget:

Vi samtalar med barnen, läser böcker, dramatiserar och uppmärksammar olikheter.

Åtgärdande: om det skett en kränkning:

Vi samtalar med barnen. Ett samtal med vårdnadshavare kan också behövas för att prata om hur de samtalar kring olikheter hemma.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Viktigt med kunskap för att kunna arbeta med barn inom detta område. Och för att förenkla för barnet. Därför är det viktigt med utbildningar gällande funktionsvariation.

Vid inskolning är det extra viktigt att ha kunskap kring barnets bakgrund.

Funktionsnedsättning / funktionsvariation kan vara psykiskt och fysiskt.

Fysiskt så har vi i dagsläget inga barn men vi ser hinder i förskolans miljö.

Nära anknytning- resurser.

Förebygga: Bildstöd, teckenspråk, TAKK, namntecken.

Främjande: Vad fungerar bra?

- Nära anknytning
- Resurser
- Bildstöd, TAKK
- Tydlig struktur
- Samarbete med specialpedagog

Förebyggande utifrån nuläget:

- Hinder i miljön som missgynnar funktionsvariationer
- Mer kunskap

Åtgärdande: Om det skett en kränkning:

Samtal med barnen, samtal med vårdnadshavare. Stärka arbetet med olikheter.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

Pedagogernas normer kring olika familjekonstellationer, samt att pedagogerna inte aktivt synliggör de olika familjeförhållandena som finns i samhället. Litteratur som visar större mångfald av familjekonstellationer. När pedagogerna inte är medvetna om hur de pratar och arbetar med olika familjekonstellationer. Vi kan se att det ibland kan uppstå konflikter när barnen skall leka "mamma, pappa, barn" om tex. två vill vara mamma eller pappa. Här har vi möjlighet till spontan undervisning i frågan.

Främjande: Vad fungerar bra?

Förebyggande utifrån nuläget:

- Mer litteratur som visar många olika typer av familjekonstellationer
- Utmana barnen i familjeleken (två mammor, ensam pappa osv).

Åtgärdande: Om det skett en kränkning:

- Pratar i grupp och enskilt med barnen
- Pedagoger pratar med vårdnadshavare
- Arbetslaget pratar om vad som hänt och eventuella åtgärder

Ålder

Kartläggning av risker

Pedagogernas förhållningssätt kan påverka barnens förutsättningar i verksamheten. Exempelvis; ges de yngsta barnen likvärdiga möjligheter som de äldre? En annan risk kan vara att barnen exkluderar och inkluderar varandra i olika sociala sammanhang på grund av ålder.

Främjande: Vad fungerar bra?

- Barnen är indelade i olika grupper då kommer barnen till sin rätt
- Vi upplever att barnen inkluderar varandra i leken oavsett ålder
- Vi upplever att barnen bjuder in varandra i leken oavsett ålder
- De stora barnen är hjälper gärna de yngre barnen i olika sammanhang

Förebyggande utifrån nuläget:

- Närvarande pedagoger, vi lyssnar in barnen
- Vi planerar och utformar aktiviteter och undervisning utifrån barns intresse och behov
- Vi försöker göra aktiviteter som passar alla åldrar både inne och ute

Åtgärdande: OM det skett en kränkning

- Pratar i grupp och enskilt med barnen
- Pedagoger pratar med vårdnadshavare
- Arbetslaget pratar om vad som hänt och eventuella åtgärder

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering samt behov som förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Trygg kompiskultur
Aktiva åtgärder	<p>Syfte: att bygga upp en kompiskultur på avdelningen. Med det menar vi hur man är mot varandra och hur man är tillsammans.</p> <ul style="list-style-type: none">- Kompisveckor- Närvarande och stöttande pedagoger- Värdegrundsarbetet; hur vill vi vara mot varandra?- Jobba med integritet; "stopp min kropp"- Att barnen uppmärksammar varandra och varandras uttryck.- Att vi ser att barnen bjuder in varandra i olika sammanhang.- Exempelvis att barnen ger saker till varandra hellre än att ta ifrån. Att barnen bjuder in varandra med kroppsspråket.- Att vi ser att barnen kan visa tydligt om de inte vill, och lyssnar på varandras "stopp".

<p>När? Ansvarig</p>	<p>Varje arbetslag planerar för och genomför kompis dagar/veckor med fokus på vad den specifika barngruppen behöver. Minst 1 gång per termin.</p> <p>Kontinuerligt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skapa aktiviteter och projekt som hjälper till att stärka barnens känsla av tillhörighet i gruppen. Stunder där vi har roligt tillsammans och där vi vuxna är nära o stöttar samspelet - Lyfta känslorna glad och ledsen - hur ser de ut? - Lyfta begreppen "lyssna" och "stopp" och vad det innebär - Genom lekande aktiviteter, musik och enkla sagor. <p>Alla pedagoger ansvarar för detta.</p>
<p>Uppföljning</p>	<p>Vid veckoreflektioner och delanalyserna under året. Arbetslagsvis samt vid förskolläraryr-möten och husmöten då samtliga arbetslag på Lindens förskola träffas för att diskutera.</p>
<p>Mål 2</p>	<p>Trygg utomhusmiljö.</p>
<p>Aktiva åtgärder</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Plan för pedagogernas placering ute på gården. Varje område har tillsyn för att främja och förebygga risken för kränkning. ● Pedagogisk planering för utomhuspedagogik ● Närvarande pedagoger i barnens lek
<p>När? Ansvarig</p>	<p>Alla pedagoger har ansvar för att skapa en trygg utomhusmiljö. Pedagogerna ska hjälpas åt att se och</p>

	uppmärksamma de barn som är ute på gården.
Uppföljning	Vid veckoreflektioner och delanalyserna under året. Arbetslagsvis samt vid förskollärary-möten och husmöten då samtliga arbetslag på Linden träffas.
Mål 3	Förhindra diskriminering på grund av ålder
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> - Närvarande pedagoger som utmanar barnens normer. - Pedagoger som skapar lärmiljöer där även de yngsta barnen får möjlighet att vara självständiga. Så som: låga bord och stolar, synligt material i barnens egna höjd, översiktlig och tydlig miljö. - Pedagogernas förhållningssätt om vad barnen kan.
När? Ansvarig	Varje arbetslag ansvarar för att följa åtgärderna ovan.
Uppföljning	Vid veckoreflektioner och delanalyserna under året. Arbetslagsvis samt vid förskollärary-möten och husmöten då samtliga arbetslag på Linden träffas.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor 0322 - 61 6046

Avdelningar:

Solen: 0734 155024

Stjärnan: 0734 155022

Lilla Björnen: 0733 479343

Månen: 0734 155023

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)